
Tajemný hrad Karlštejn

Bylo nebylo. Když císař římský a král český Karel IV. kázal postavit Karlštejn, neměl to být jen tak obyčejný hrad. Bylo mu souzeno stát se letním sídlem hlavy mocné říše a později také trezorem říšského pokladu i korunovačních klenotů. Každý hrad prý ukrývá celou řadu tajemství: únikové podzemní chodby, tajné komnaty, obranný systém nebo slabá místa opevnění či Achillovu patu v podobě nevyhovující studny. Tím spíš se to týkalo sídla panovníka, který tehdy byl jedním z nejmocnějších mužů Evropy, a někteří ho dokonce titulovali slovy „pán světa“. V té době šlo o informace stejně důležité, jako jsou dnes mobilizační plány armád nebo údaje o počtech tankových jednotek. A dělníci, kteří na stavbě pracovali, ta nejdůležitější tajemství hradu pochopitelně znali.

I na to se prý myslelo. Pověst vypráví, že po dokončení Karlštejna pozval stavitel všechny dělníky do velké boudy narychlo postavené v nedaleké vsi. Čekali tam na ně bohaté pohoštění, stoly prohýbající se pod mísami plnými lahůdek a především silného pití tu bylo, co hrdlo ráčilo. Zedníkům, tesařům a havířům se málokdy poštěstí, aby jim páni uspořádali tak velkolepý raut, takže se nenechali dvakrát pobízet. Hodování je rychle zmohlo, až tvrdě usnuli – a v té chvíli stavitel přikročil k uskutečnění druhé části plánu. Na předem domluvený pokyn jeho lidé boudu zamkli, obložili kletím ze všech stran a zapálili. Dělníci uvnitř se ve spánku udusili, jejich těla shořela a s jejich životy odešla z tohoto světa i největší tajemství hradu Karlštejn. A protože byli umořeni, začalo se místu, kde k masové vraždě došlo, říkat Mořina. Ves pár kilometrů od Karlštejna se tak jmenuje dodnes. Tuhle historii také jejím návštěvníkům vypráví informační tabule na návsi.

Pověst o strašlivém mordu završujícím stavbu úkrytu korunovačních klenotů, svatých relikvií a zemských listin – a dnes jednoho z nejpoblárnějších českých hradů – se vypráví v několika verzích. Jedna z nich se dokonce tváří, že zná jméno zločinného šéfa, který vraždu zorganizoval – jmeno-

val se prý Vít Hedvábný. Ale zda je na tom něco pravdy, to už asi půjde zjistit jen stěží. Pravděpodobně se nic takového nestalo, protože středověký šlechtic si sice k poddaným mohl dovolit hodně, ale přece jen ne úplně všechno – tím spíš, že nositelé tajemství stavby nemohli být jednoduší bezprávní nádeníci, ale kvalifikovaní pracovníci. Tedy většinou svobodní lidé, specializovaní řemeslníci, příslušníci cechů nebo stavebních hutí – a ti si hned tak něco nenechali líbit. Ze všeho nejméně pak vyvraždění kompletního osazenstva velké stavby.

I když... jako skoro každá pověst i tahle nejspíš ukrývá důvod, pro který vznikla, jak ještě uvidíme.

Ke Karlštejnu se váže celá řada dalších děsivých, nebo aspoň zajímavých pověstí, především je ale na rozdíl od mnoha jiných „tajuplných“ hradů jeho historie plná skutečných tajemství a záhad, a nikoliv jen marketingových historek pro zvyšování návštěvnosti. Mystika a symboly mluvící tajnou řečí se ukrývají v jeho podobě, výzdobě i určení, stejně jako v klenotech a relikviích, které měl ochraňovat. Protože Karlštejn nebyl jen vojenská pevnost chránící proti lidským nepřátelům. A dokonce ani jen sídlo hlavy státu nebo mrtvá schránka symbolického říšského pokladu. Byl zamýšlen také (a možná ze všeho nejvíce) jako duchovní útulek, jako mystická pevnost chránící za hradbami víry dobro proti pekelným silám zla. Ale ani to ještě nemusí být všechno, někteří badatelé věří, že v dispozicích stavby a ve výzdobě karlštejnských svatyň vidí symboliku naznačující vyšší zasvěcení, ezoterické vědomosti a příslušnost k tajným společnostem. Není to vyloučené, protože Karel IV. byl osobnost nápadně převyšující svou dobu a v mnoha ohledech i osobnost záhadná.

Ne každý na ezoteriku věří, tím spíš, že marketingové zneužívání přirozené lidské potřeby tajemna se nevyhnulo ani Karlštejnu. Záměrem této knihy rozhodně není takové pseudozáhady rozmnožovat, naopak jsem usiloval dojít ke kořenům každého z tvrzení o hradu. A často jsem se nakonec nestačil divit: výmysly a nesprávnými informacemi neoplývala jen pokleslá „ezoterická“ literatura zaměřená na komerční úspěch (u té to koneckonců není důvod k divení), ale i mnohé odborné publikace a seriózní průvodci. Ukázalo se, že zdánlivě důvěrně známý hrad je ve skutečnosti zcela neznámý. Že o něm s jistotou nevíme skoro nic – mnohokrát publikovaným datem jeho založení počínaje a jeho posláním konče. Že jeho bezmála kultovní místo v českém národním povědomí jej obalilo množstvím spekulací, legend a mýtů, které se

častým opisováním a opakováním postupně staly součástí obecné představy o historii, přestože se skutečnou historií mají společného pramálo.

Stavba, kterou díky radikální přestavbě v 19. století jedni považují jen za kulisu dobrou pro turistický ruch a bezmála kýč, zatímco druzí v jejím zakladateli vidí černokněžníka a ve skále, na níž stojí, pyramidu Atlantanů, si nezaslouží ani jedno, ani druhé. Duch Karla IV. a jeho doby – asi nejsvětější v celé naší historii – v Karlštejně pořád ještě žije a skutečných záhad i mystiky je v něm také dost. Jules Verne psal o tajemném hradu v Karpatech, který nikdy neexistoval, zcela reálný Karlštejn si ale takové přízvisko zaslouží možná ještě víc.

O tom všem a o mnoha dalších věcech týkajících se málo známých tváří Karlštejna je tato kniha. Volně přitom navazuje na předchozí publikaci *Karel IV. – mystik a čaroděj*, kterou také vydalo nakladatelství Alpress. Svým způsobem je jakýmsi jejím pokračováním, protože zatímco císař opustil tento svět roku 1378, jeho hrad zde zůstal, aby se do jeho podoby zapisovaly další osudy Karlovy země.